

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ № 15 – ДПК

Днес, 13.05.2026 г., в град София, Сметната палата на Република България, в състав:

Председател: Димитър Главчев

Заместник-председател: Маргарита Николова

Заместник-председател: Силвия Къдрева

Член: Даниела Въткова-Милушева

Член: Мария Илиева

УСТАНОВИ:

Постъпило е становище от дирекция „Превенция на корупцията“ относно проект на Решение на Министерския съвет за съгласуване на проект на Закон за убежището и международната закрила с вх. № 12-00-141/04.05.2026 г. по описа на Сметната палата без предложения по отношение на корупционния риск.

Законопроектът е разработен в изпълнение на т. 1 от Решение на Министерския съвет № 854 от 4 декември 2025 г. за актуализиране на Националния план за изпълнение на Пакта на Европейския съвет в областта на миграцията и убежището.

Пактът включва една директива и девет регламенти, които представляват законодателна уредба, насочена да синхронизира прилаганите от държавите процедури, условията за приемане, осигурявани на кандидатите за международна закрила, вида на предоставяната закрила и ефекта от вземаните решения.

Държавите членки са задължени да въведат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, като синхронизират националния си закон с европейската правна уредба до 12 юни 2026 г.

Основните цели на нормативния акт са:

- транспониране на Директива (ЕС) 2024/1346 и осигуряване на прилагането на регламентите от Пакта чрез приемане на обновена и систематизирана правна уредба на международната закрила;
- изграждане на ефективна национална система за приемане на кандидати за международна закрила, осигуряваща подходящ стандарт на живот при пълно спазване на изискванията на директивата и при защита на публичните финанси;
- въвеждане на процедура за убежище на границата и укрепване на граничния контрол чрез ясно разграничаване на компетентностите между Държавната агенция за международна закрила (ДАМЗ) и органите на Министерството на вътрешните работи;
- преобразуване на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет в ДАМЗ и предоставяне на статут на първостепенен разпоредител с бюджет, произтичащ от правомощията на решаващ орган по смисъла на Регламент (ЕС) 2024/1348;

- намаляване на стимулите за вторично движение на кандидатите в рамките на ЕС чрез въвеждане на условия за достъп до материалните условия на приемане, обвързани с действителното пребиваване и сътрудничество на кандидатите с компетентните органи.

- осигуряване на участието на Република България в механизмите за солидарност на ЕС и защита на финансовите интереси на държавата.

Нормативният акт е в съответствие със задължителните изисквания на правото на Европейския съюз (ЕС) и вътрешноправни основания. С него се транспонира Директива (ЕС) 2024/1346 и се осигурява прилагането на Регламенти (ЕС) 2024/1347, 2024/1348, 2024/1350, 2024/1351, 2024/1358 и 2024/1359.

Законопроектът е съобразен и с практиката на Съда на Европейския съюз.

В преходните и заключителни разпоредби на проекта се предвижда Закона за убежището и бежанците да бъде отменен, като Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет да се преобразува в Държавна агенция за международна закрила, както и да бъдат извършени изменения в други закони.

При анализа на законопроекта не се установиха предпоставки, генериращи корупционен риск.

След обсъждане на становището, на основание чл. 20, ал. 5, т. 6, във вр. с чл. 69, т. 2, предл. първо и чл. 71, ал. 1, т. 7, предл. първо от Закона за Сметната палата, Сметната палата,

РЕШИ:

СЪГЛАСУВА проекта на Закон за убежището и международната закрила с изх. № КП-04-2561/30.04.2026 г. по описа на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет без предложения относно наличието на корупционен риск.

СМЕТНА ПАЛАТА:

Председател:п..... /Димитър Главчев/

Заместник-председател:п..... /Маргарита Николова/

Заместник-председател:п..... /Силвия Къдрева/

Член:п..... /Даниела Въткова-Милушева/

Член:п..... /Мария Илиева/